

Dnr 2021/01545

Dnr S2021/05439

Dokumentnr: 2021/01545 - 6

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Enheten för kvalitet och utveckling

Socialdepartementet

Caroline Hydén, tillgänglighetssamordnare

Karin Nedfors, tf avdelningschef

Förslag till yttrande – Remiss Vägen till tillgänglighet – långsiktig, strategisk och i samverkan, SOU 2021/05439

Sammanfattning

Region Blekinge har fått möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet av utredningen ”Vägen till tillgänglighet – långsiktig, strategisk och i samverkan, SOU 2021/05439”.

Regionen instämmer i stort i utredningens förslag bl a vad gäller:

- Långsiktighet i tillgänglighetsarbetet
- Fördjupad information om tillgänglighet
- Samordnat regionalt basuppdrag för hälso- och sjukvårdsrådgivning
- Prestationskrav
- Granskning av väntetidsdatabasen

Regionen är däremot kritiska till bl a:

- Kommitté för tillgänglighetsdialoger då syftet är otydligt
- Till att utredningen dikterar villkoren för prestationskraven

Region Blekinge synpunkter och kommentarer

Dokumentet tydliggör Region Blekinges kommentarer och synpunkter på betänkandet av utredningen ”Vägen till tillgänglighet – långsiktig, strategisk och i samverkan”. Regionen instämmer i stort i utredningens förslag men önskar att lämna följande synpunkter.

Generell synpunkt

Betänkandet är omfattande och har goda ambitioner att ge en bred och underbyggd bild. Upplevelsen blir dock att det är många upprepningar i innehållet.

Kapitel 5, Regionala handlingsplaner för ökad tillgänglighet

Utredningen påtalar vikten av långsiktigt tillgänglighetsarbete, inkluderande årliga regionala handlingsplaner med uppföljning (5.6.1 Långsiktighet med årshjul). Region Blekinge är positiv till förslaget då det precis som utredningen säger är svårt att arbeta långsiktigt med korta överenskommelser. Arbetet med den regionala handlingsplanen bör vara en del av den ordinarie verksamheten såsom planering och uppföljning och det är då även viktigt med mätbara och tidsatta mål.

Utredningen föreslår att alla överenskommelser mellan staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR), där tillgänglighet i hälso- och sjukvården finns med, bör från och med år 2022 samordnas i sina delar (5.6.2 Samordna tillgänglighetskrivningar). Region Blekinge instämmer i det förslaget för att det lokala tillgänglighetsarbetet inte ska spreta.

Utredning önskar tillsätta en kommitté för regelbunden återkommande uppföljning och dialog (5.6.4 Kommitté för tillgänglighetsdialog). Detta förslag är Region Blekinge kritiska till då vi bedömer att förslaget om en kommitté som ska göra regelbundna och återkommande uppföljningar av regionens handlingsplan ej bedöms ändamålsenligt. Ett tydliggörande krävs av kommitténs uppdrag och syfte för att fylla en funktion och ge drivkraft i det regionala tillgänglighetsarbetet.

Kapitel 6, Effektivt resursutnyttjande och kortare väntetider genom information om patienters valmöjligheter

Utredningen föreslår att regeringen ska tillsätta en utredning med uppdrag att utreda förutsättningarna för att skapa ett nationellt vårdsöksystem (6.11.4 Utred förutsättningarna för ett nationellt vårdsöksystem). Region Blekinge anser att tanken är god, men i dagsläget svår att genomföra. Att dessutom göra det i realtid anser regionen vara en arbetskrävande insats som dessutom kräver manuell hantering. Det är viktigt att definiera vad ledig kapacitet innebär samt skapa standard för hur detta ska mätas.

Utredningen pekar på att Socialstyrelsen ska ges ett flerårigt uppdrag att ansvara för kontinuerliga kunskapshöjande insatser för invånare, olika patientgrupper, hälso- och sjukvårdens professioner och vårdens aktörer i övrigt (6.11.5 Information och andra kunskapshöjande insatser om patientens valmöjligheter). Region Blekinge är positiva till fördjupad information till berörda målgrupper. Det tydliggör såväl organisationens som patientens ansvar.

Kapitel 8, En nationellt samordnad hälso- och sjukvårdsrådgivning

I nuläget anser Region Blekinge inte kunna dra slutsatser av delbetänkandet då informationsinhämtningen inte är tillräckligt bred utan enbart riktat sig till dagens sjukvårdsrådgivningar. Arbetet i regionerna med omställningen till en nära vård, och i det inkluderat arbetet med digitala vårdtjänster, anser regionen inte är tillräckligt belyst i utredningen. Utredningen fokuserar på distanskontakter per telefon. Det fortsatta arbetet med att utveckla digitala ingångar måste ske i samklang med de regionala behoven i omställningen och därmed regional verksamhetsutveckling.

Utredningen föreslår ett samordnat regionalt basuppdrag för hälso- och sjukvårdsrådgivningen (8.11.2 Särskild bestämmelse om samverkan). Region Blekinge anser att det är ett bra förslag med många möjligheter. Det måste dock beaktas att den regionala kännedomen och förankringen är viktiga parametrar om det ska ske nationellt.

Kapitel 9, Vidareutveckling av överenskommelsen om ökad tillgänglighet

Utredningen föreslår att prestationskrav utifrån resultat gällande kortare väntetider, utveckling av väntetidsstatistiken och strategiskt utvecklingsarbete kvarstår sedan tidigare överenskommelse, men vidareutvecklas (9.7 Utredningens bedömningar och förslag på huvudsakligt innehåll). Region Blekinge anser att prestationskrav kan bidra till kortare väntetider men dessa måste vara utformade på ett sådant sätt att önskad effekt nås. Däremot motsätter sig regionen att utredningen generellt dikterar kraven för hur fördelningen av prestationen ska ske (se figur 9.1 Sammanfattning av förslag till huvudsakligt innehåll i överenskommelsen om ökad tillgänglighet). Då detta är en överenskommelse ska den ske mellan två parter, i detta fall Socialdepartementet (regeringen) och SKR. Regionen påtalar återigen vikten av långsiktighet i kommande överenskommelser.

Utredningen anser att regeringen behöver tillsätta en utvidgad och fördjupad granskning av väntetidsdatabasens kvalitet (9.10 Utvidgad och fördjupad granskning av väntetidsdatabasen). Region Blekinge är positiva till det förslaget. Ett omtag av väntetidsdatabasen behöver tas för att få jämförbara och kvalitetssäkrade data. Det är även viktigt att se över begrepp och definitioner. Den publika webbsidan för tillgänglighetsdata är svår att läsa och har många valmöjligheter vilket gör att det är lätt att göra fel.